

Nummer 11 2021

Sveriges ekonomi

Statistiskt perspektiv

**Den svenska
ekonomin vände upp**

**Halvledarbristen bromsar
fordonsindustrin**

The logo for SCB (Statistiska centralbyrån) is displayed in white on a dark blue background. It consists of the letters 'S', 'C', and 'B' in a stylized, bold, sans-serif font, stacked vertically and slightly overlapping.

Innehåll

Månadsöversikt september 2021	3
Läget i ekonomin	4
Den svenska ekonomin vände upp.....	4
Fördjupning	8
Halvledarbristen bromsar fordonsindustrin	8
Internationell utblick	14
Minskad fordonsproduktion i EU	14
Indikatorer för Sverige, EU och USA	15

Om Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv

Det huvudsakliga målet med tidskriften är att ge en helhetsbild över ekonomin utifrån den ekonomiska statistiken. Detta kompletteras med fördjupningar inom olika områden samt en internationell utblick.

Från och med januari 2021 har tidskriften SCB–Indikatorer slagits ihop med Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv.

Publicering sker månadsvis, med ett uppehåll i juli.

Vi tar gärna emot synpunkter och kan hjälpa till med att ta fram data vid behov. Kontakta oss via e-post på ekstat@scb.se.

Fler diagram med [konjunkturindikatorer finns här](#).

Månadsöversikt september 2021

Indikatorer	Jämfört med föregående månad (procent) ¹⁾	Jämfört med motsvarande månad föreg år (procent) ²⁾	Jämfört med föregående månad	Jämfört med motsvarande månad föreg år
BNP-indikator månad	1,6	3,3	+	+
Näringsliv				
Näringslivets produktion	1,9	6,0	+	+
Industrins produktion	0,3	3,9	+	+
Industrins ordergång	-2,0	0,9	-	+
Tjänsteproduktion	1,4	7,0	+	+
Handel och konsumtion				
Hushållens konsumtion	0,1	4,4	●	+
Detaljhandelns försäljning	-0,3	4,8	-	+
Utrikeshandel				
Varuexport ³⁾	0,3	17,2	+	+
Varuimport ³⁾	0,3	14,8	+	+
Priser				
Konsumentpriser (KPIF)	0,5	2,8	+	+
Producentpriser	1,5	17,2	+	+
Arbetsmarknad⁴⁾				
Sysselsättningsgrad ⁵⁾	0,1	..	●	..
Arbetslöshetstalet ⁶⁾	-0,1	..	●	..
Arbetade timmar ⁷⁾	0,1	..	●	..

1) Kalenderkorrigerat och säsongrensat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

2) Kalenderkorrigerat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

3) Löpande priser, okorrigerat. Månadsförändring avser trend.

4) Årsutvecklingen för arbetsmarknadsindikatorerna publiceras inte för tillfället på grund av definitionsförändringar som införts i Arbetskraftsundersökningen från och med januari 2021. Detta medför att siffrorna inte är jämförbara med tidigare år.

5) Sysselsättning som andel av befolkningen 15–74 år. Förändring i procentenheter. Uppgifterna baserar sig på säsongrensade och utjämnade data.

6) Arbetslöshet som andel av arbetskraften 15–74 år. Förändring i procentenheter. Uppgifterna baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Symboler anges med omvänt tecken.

7) Arbetade timmar 15–74 år (inklusive sysselsatta utomlands). Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på kalenderkorrigerade data.

Symbolerna betyder:

 Ökning (Förändringstal högre än 0,2 procent)

 Oförändrat (Förändringstal -0,2–0,2 procent)

 Minskning (Förändringstal lägre än -0,2 procent)

+1,8 %

BNP-indikatorn steg tredje kvartalet 2021 jämfört med kvartalet innan

Läget i ekonomin

Den svenska ekonomin vände upp

Aktiviteten i den svenska ekonomin ökade åter i september efter en stor nedgång i augusti. Även för tredje kvartalet som helhet var det en uppgång, enligt BNP-indikatorn. Den generella bilden över den svenska ekonomin är positiv men för vissa branscher är läget mer bekymmersamt. Inom fordonstillverkningen har produktionen sjunkit i flera månader på grund av komponentbrist. Även fordonshandeln har dämpats.

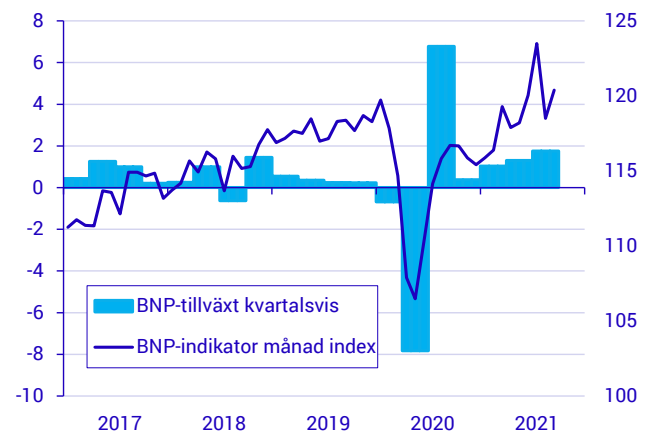
BNP-indikatorn, som är en tidig skattning av BNP, visade att ekonomin vände upp något i september efter den stora nedgången i augusti. Säsongrensat och jämfört med augusti steg BNP med 1,6 procent. Vid publiceringen av septembersiffran reviderades även tidigare värden upp något. Framförallt var det juli som hade en ännu större uppgång än vad den tidigare beräkningen visade.

Enligt den kvartalsvisa BNP-indikatorn växte den svenska ekonomin med 1,8 procent tredje kvartalet 2021 jämfört med kvartalet innan. Det var femte kvartalet i rad med stigande BNP. Den starka utvecklingen i juli låg bakom i stort sett hela uppgången under kvartalet.

Som tidigare nämndes bygger BNP-indikatorn på tidiga skattningar där dataunderlaget inte är lika heltäckande som vid ordinarie beräkningar. Speciellt vid kvartalsmånaderna mars, juni, september och december då beräkningen görs ännu tidigare än övriga månader. Ordinarie beräkning av BNP för tredje kvartalet publiceras den 29 november.

Ekonomin växte tredje kvartalet

BNP-indikatorn, säsongrensade värden. Kvartalsvis tillväxt i procent (vänster). Index 2011=100 månadsdata (höger)

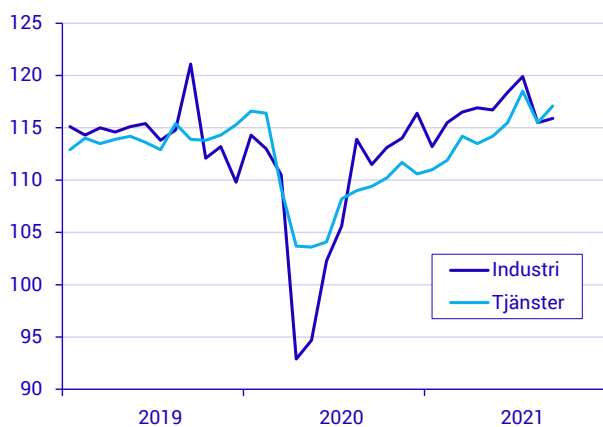
Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Ökad produktion i näringslivet

Produktionen i näringslivet återhämtade sig något i september efter nedgången i augusti men är fortfarande lägre än i juli, justerat för säsongsvariationer. Framförallt var det tjänsteproduktionen som steg. Industriproduktionen ökade endast marginellt i september.

Tjänsteproduktionen steg i september

Produktionsvärdeindex 2015=100, säsongrensade värden

Källa: Produktionsvärdeindex (SCB)

Inom industrin ökade produktionen inom delbranscher som kemi och läkemedel, metallvaror samt maskinindustrin. Detta motverkades av stora nedgångar inom elektronik- respektive fordonsindustrin. Bristen på halvledarkomponenter tvingade flera fordonsfabriker att stoppa produktionen i slutet av augusti och en bit in i september. Enligt produktionsvärdeindex sjönk motorfordonsproduktionen med 17 procent i september. För tredje kvartalet som helhet sjönk produktionen med 13 procent. Mer kring detta finns att läsa i månadens fördjupningsartikel på sidan 8.

-17 %

Stor nedgång för motorfordonsproduktionen i september

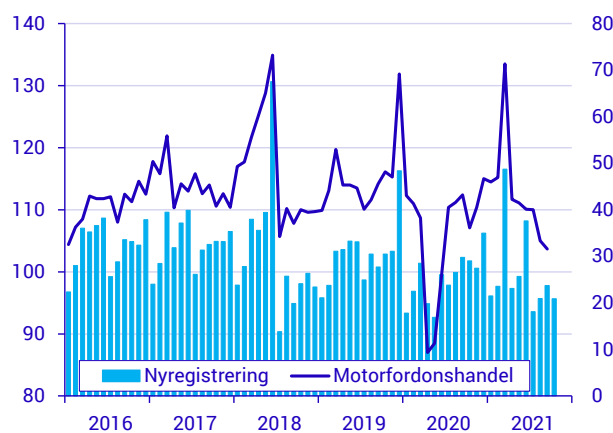
Svagare fordonshandel

Förutom att fordonsproduktionen fallit visar statistiken att även bilhandeln har haft det lite tyngre på sistone. Det ser man exempelvis i att produktionsvärdeindex för motorfordonshandeln har sjunkit rejält de senaste månaderna. Även nyregistreringen av personbilar var relativt låg under månaderna juli till oktober. Statistiken har de

senaste åren påverkats kraftigt av bonus malusreglerna som sedan de infördes också har ändrats vid flera tillfällen. Högre skatt på bensin- och dieselbilar har inneburit att försäljningen och nyregistreringen ökat kraftigt månaden innan regelförändringarna för att sedan sjunka efter förändringarna. Så var fallet i mars-april i år då malusreglerna skärptes.

Bilförsäljningen bromsar in

Produktionsvärdeindex motorfordonshandeln 2015=100, säsongrensade värden (vänster). Nyregistrering av personbilar, tusental per månad (höger)

Källa: Produktionsvärdeindex och fordonsstatistik (SCB och Trafikanalys)

Detaljhandeln har tappat fart

Efter en stor nedgång i mars 2020 steg handeln med sällanköpsvaror kraftigt och den uppåtgående trenden höll i sig till och med maj i år. Försäljningen inom sällanköpsvaruhandeln har dock mattats av något de senaste månaderna. Exempelvis har försäljningen av möbler samt sport- och fritidsartiklar vänt tydligt nedåt. Även klädhandeln minskade i september efter att branschen tidigare under året hade ökat sin försäljning. Inom bygghandeln och elektronikhandeln har däremot försäljningsvolymerna varit förhållandevis stabila.

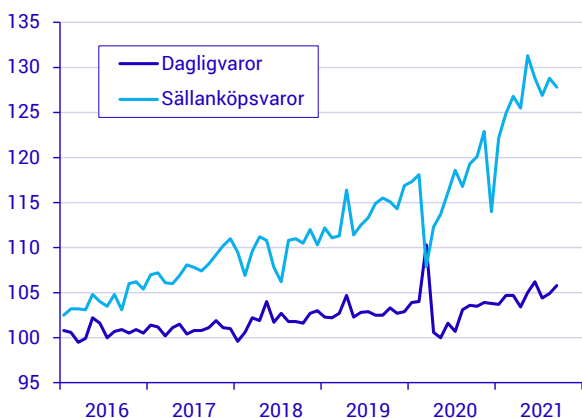
"Nyregistreringen av personbilar var relativt låg under månaderna juli till oktober"

Dagligvaruhandeln, som främst består av livsmedel, är inte lika konjunkturkänslig som handeln med sällanköpsvaror. Vanligtvis ligger försäljningen på en relativt jämn nivå men det var ett stort hack i kurvan förra våren. Då steg försäljningen kraftigt i

mars, till viss del beroende på att hushållen bunkrade varor. Rekylen nedåt kom dock direkt då det var låg försäljning ett par månader efter. Från andra halvåret 2020 och framåt har dock dagligvaruhandeln tuffat på ungefär som "vanligt". Inga större svängningar från månad till månad och med en trend som är svagt positiv.

Minskad försäljning av sällanköpsvaror

Detaljhandelsindex 2015=100, säsongrensade värden

Källa: Omsättning inom tjänstesektorn (SCB)

Konsumtionen stabil

Till skillnad från produktionsindikatorerna så har hushållskonsumtionen varit ganska stabil de senaste månaderna. Efter en stor minskning i april som sedan återhämtades i maj så har konsumtionen legat på i stort sett samma nivå sedan dess.

Nästan oförändrad konsumtion på sistone

Hushållens konsumtionsindikator. Index 2015=100, säsongrensade värden

Källa: Omsättning inom tjänstesektorn (SCB)

I årstakt var uppgången i september 4,4 procent jämfört med motsvarande månad i fjol. De flesta

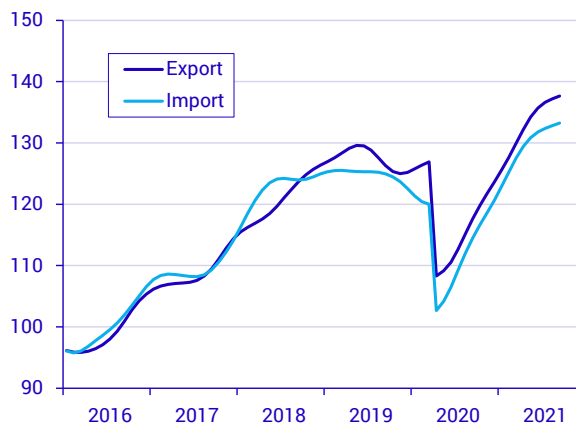
branschgrupper hade positiv årsutveckling. Särskilt post- och telekommunikationer har ökat mycket. Lättade coronarestriktioner har bidragit till att konsumtionen av hotell- och restaurangbesök har ökat. Även kultur- och nöjesbranschen är på väg uppåt och där var konsumtionen i september 11 procent högre än samma månad i fjol. På den negativa sidan märks transporter och fordonshandel som hade lägre konsumtion än i fjol.

Starkare export i september

Varuexporten studsade tillbaka i september efter en svag utveckling i augusti. Handelsnettot, skillnaden mellan export och import av varor, var nu åter positivt efter att ha varit kraftigt negativt i augusti. Trendskattningarna visar att både exporten och importen har en uppåtgående trend men att farten mattats av något de senaste månaderna.

Positiv trend för utrikeshandeln

Export och import av varor. Miljarder kronor per månad, löpande priser, trend

Källa: Utrikeshandel med varor (SCB)

Fortsatt högt exportchefsindex

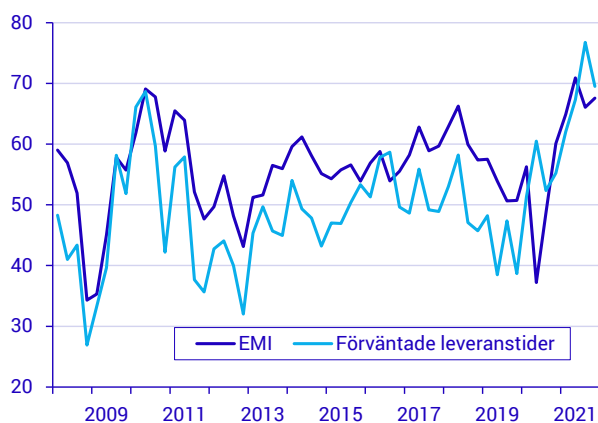
Exportchefsindex, som SCB tar fram på uppdrag av Business Sweden var fortsatt högt även fjärde kvartalet. Huvudindexet EMI uppgick till 67,6 och har legat över 60 sedan fjärde kvartalet i fjol. Ett indexvärde på 50 utgör gränsen mellan uppgång och nedgång.

Fjärde kvartalet stärktes både nulägesbedömningen och prognoserna. Särskilt höga var delindexen för nulägesbedömningen av exportorderstockarna samt exportens lönsamhet. Något som också låg fortsatt högt var exportchefernas prognoser över leveranstider. Även om delindexet låg ännu lite

högre vid tredje kvartalets mätning så räknar fortfarande en klar majoritet med längre leveranstider kommande tre månader. Detta bidrar positivt till EMI då längre leveranstider normalt sett brukar vara ett tecken på hög aktivitet i exportsektorn. Nu kan det även ses som ett tecken på att det finns omfattande logistikproblem som kan hämma exporten.

Långa leveranstider inom exporten

Exportchefsindex, Diffusionsindex där 50 är neutralt

Källa: Exportchefsindex (SCB och Business Sweden)

Hushållens bostadslån ökar snabbare

Bostadsmarknaden har varit extremt het sedan förra våren. Pandemin innebar bland annat rekommendationer om att arbeta hemifrån för de som kunde göra detta, samt att undvika resor. När befolkningen tillbringade en större del av sin tid i hemmet steg efterfrågan på framförallt villor, större lägenheter och fritidshus. Det innebar en kraftig uppgång för bostadspriserna. Det har i sin tur tvingat köparna att ta större lån och detta börjar nu även märkas av i utlåningsstatistiken. Den årliga tillväxttakten på bostadslån var 6,7 procent i september. Så högt har den inte legat sedan våren 2018. I början av 2020 låg tillväxttakten kring 5 procent.

”När befolkningen tillbringade en större del av sin tid i hemmet steg efterfrågan på framförallt villor, större lägenheter och fritidshus”

Bostadslånen växer allt snabbare

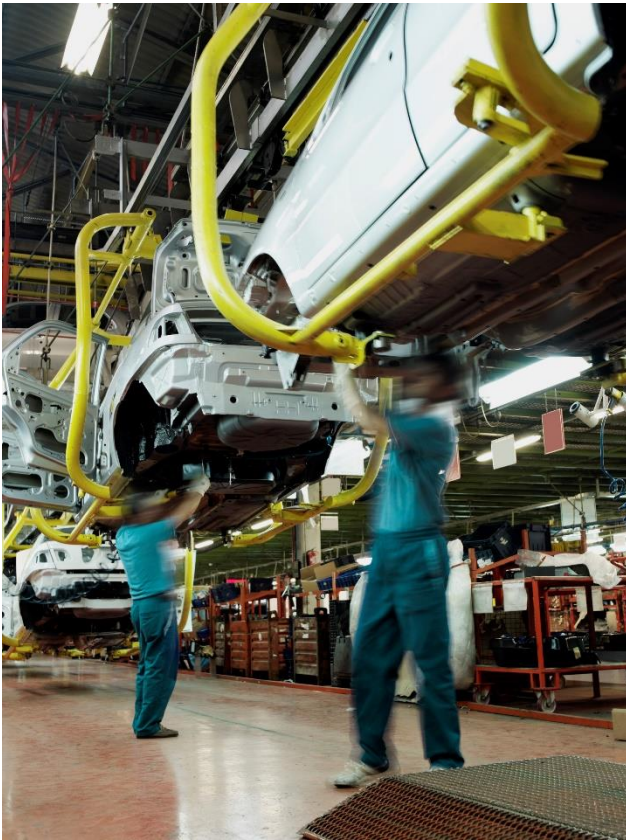
Tillväxttakt i procent för hushållens bostadslån

Källa: Finansmarknadsstatistik (SCB)

Att bankerna beviljat undantag från amorteringskravet under pandemin kan också vara en förklaring till att bolånestocken ökat snabbare än vad den annars hade gjort. Från 1 september gäller dock återigen krav på amortering enligt tidigare regler. Det skulle kunna ge en dämpande effekt på utlåningstillväxten på sikt.

Kontaktperson: Johannes Holmberg 010-479 45 11

Fördjupning

Halvledarbristen bromsar fordonsindustrin

Det råder stor brist på halvledarkomponenter i världen. I synnerhet påverkar det tillgången till datachip som används i produktionen av elektroniska produkter och fordon. Som en följd av denna brist sjönk den svenska fordonsproduktionen under det tredje kvartalet 2021.

Media rapporterar i stort sett dagligen om bristen på halvledarkomponenter. Men hur märks detta i den ekonomiska statistiken? I denna artikel beskrivs bland annat hur fordonsindustrins produktion har påverkats. Artikeln belyser även den svenska tillverkningen samt importen av elektroniska komponenter och kretskort som är de produktgrupper där halvledarkomponenter ingår.

Elektroniska komponenter och kretskort används i olika elektroniska produkter som mobiltelefoner, datorer och optiska instrument. Dessa produkter innehåller datachip som består av halvledarkomponenter. Datachip med halvledarkomponenter är också viktiga i fordonstillverkningen, även om de endast använder en mindre del av den totala produktionsvolymen.

Produktionen av de mest avancerade chipen och kretskorten är fokuserad till asiatiska länder som Taiwan, Sydkorea och Kina men det finns även produktion i USA och i Europa. Även i Sverige finns det produktion av elektroniska komponenter och kretskort som direkt berörs av att det har funnits flaskhalsar på olika håll i världen.

Bristen på elektroniska komponenter och kretskort kan spåras till coronapandemins inledande skede våren 2020. Då minskade produktionen hos halvledarfabrikanterna till följd av nedstängningar av fabriken för att bromsa smittspridningen. Fordonsindustrin så i sin tur upp stora delar av sina beställningar. Efterfrågan steg sedan kraftigt, på framförallt hemelektronik, vilket gjorde att det uppstod brister då produktionen inte hängde med den ökade efterfrågan.

Den globala bristen på elektroniska komponenter och kretskort har särskilt drabbat fordonsindustrin. Produktionen av datorer, mobiltelefoner och annan hemelektronik har inte drabbats lika hårt. En förklaring är att det är större marginaler och högre lönsamhet för dessa komponenter än för motsvarande komponenter till fordonsindustrin.

”Den globala bristen på elektroniska komponenter och kretskort har särskilt drabbat fordonsindustrin”

Det kan vara viktigt att poängtera att det inte råder brist på halvledare i sig. Det grundämne som främst används som halvledare är kisel och detta finns det gott om i jordskorpan. Det är själva halvledarkomponenterna (elektroniska komponenter och kretskort) som används i elektronisk utrustning som det råder brist på.

Produktionen i fordonsindustrin föll rejält tredje kvartalet

Sverige tillhör de länder i världen där fordonsindustrin har störst betydelse för ekonomin i termer av sysselsättning och produktion. I en internationell jämförelse är Sverige unikt, då vi med endast tio miljoner invånare har flera fordonstillverkare med både tillverkning och utveckling i landet.

Den svenska fordonsindustrin bestod år 2019 av 1 049 företag och hade cirka 72 000 anställda. Nettoomsättningen uppgick till 385 miljarder kronor och branschens bidrag till BNP var 2,2 procent. Vidare svarar fordonsindustrin för 10 procent av de totala industriinvesteringarna i maskiner och anläggningar och är en bransch med stor andel forskning och utveckling.

385 mdr

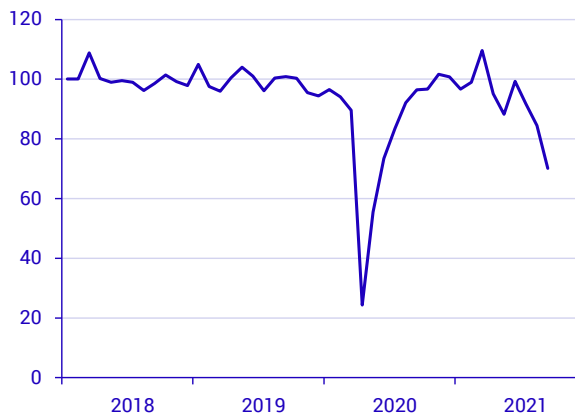
Motorfordonsindustrins nettoomsättning 2019

Fordonsindustrin drabbades hårt av pandemin under år 2020 och hade under våren 2020 stängda fabriker. I april 2020 var produktionen i branschen endast 25 procent av den genomsnittliga produktionsnivån för året 2018. Återhämtningen var dock snabb och redan i slutet av 2020 hade branschen samma produktionsvolym som rådde innan pandemins utbrott.

Även om bristen på elektroniska komponenter och kretskort initialt satte stopp för produktionen och leveranser av bilar och andra fordon så går det inte att se några bestående avtryck av denna brist i den svenska produktionen förrän i juli 2021. Då minskade produktionen och nedgången fortsatte i både augusti och september då flera fabriker tvingades stänga ner produktionen under en tid. För tredje kvartalet som helhet sjönk produktionen i fordonsindustrin med 13 procent.

Minskad fordonsproduktion tredje kvartalet

Produktionsvärdeindex för motorfordonsindustrin (SNI 29). Index 2018=100, säsongrensat och fasta priser

Källa: Produktionsvärdeindex (SCB)

Under år 2019 importerade motorfordonsindustrin elektronikprodukter och kretskort för ett sammanlagt värde om 1,7 miljarder kronor. I maj 2020 då pandemin hade brutit ut, och fordonsindustrin delvis stängdes ned under några veckor, minskade importvärdet. Importen minskade kraftigt från samtliga marknader, men särskilt från Europa, som representerar cirka 80 procent av den svenska fordonsindustrins elektronikimport. Importen av elektroniska komponenter och kretskort föll med 31 procent i augusti 2020 jämfört med samma period 2019. Utrikeshandelsstatistiken tyder dock på att importvolymerna återhämtade sig i slutet av 2020.

Fakta och förklaringar

Halvledare: material vars elektriska ledningsförmåga ligger mellan ledares och isolatorers.

Elektroniska komponenter: halvledarkomponenter eller halvledarelement, lysdioder och piezoelektriska kristaller. Elektroniska integrerade kretsar. Tillverkning av mönsterkort utan påmonterade komponenter. Övriga delar till elektronrör och andra elektroniska komponenter. Bildrör för televisionkameror.

Kretskort: tillverkning av kretskort. Montering av komponenter på mönsterkort. Med benämningen kretskort menas ett mönsterkort med påmonterade elektroniska komponenter. Ett mönsterkort är en platta av ett isolerande (eller isolerat) material med ett mönster av elektriska ledare.

Även Sverige har produktion av elektroniska komponenter och kretskort

Enligt standarden för näringsgrensindelning (SNI) finns det två branscher som kan vara intressanta att studera för att få en uppfattning om den svenska produktionen av elektroniska komponenter och kretskort. Det är industrin för elektroniska komponenter (SNI 26.11) och industrin för kretskort (SNI 26.12).

Relativt sett är dessa två branscher små i jämförelse. År 2019 fanns där 385 företag och antalet anställda uppgick till 3 250 personer. Branscherna är dock av strategisk betydelse för den svenska industrin, eftersom de förädlar kretskort och elektroniska komponenter. Produkterna säljs vidare till exempelvis industrin för datorer men även till företag inom tillverkning av personbilar och lastvagnar.

Basfakta 2019 för branscherna tillverkning av elektroniska komponenter (SNI 26.11) och kretskort (SNI 26.12)

Antal företag och anställda samt omsättning och förädlingsvärde i miljoner kronor

	Elektroniska komponenter	Kretskort
Antal företag	291	94
Antal anställda	1 573	1 673
Nettoomsättning (mkr)	3 671	4 066
Förädlingsvärde (mkr)	1 437	1 130

Källa: Företagens ekonomi (SCB)

Omsättningen år 2019 uppgick till 7,7 miljarder kronor och dess andel av BNP motsvarade endast två promille. Ungefär hälften av omsättningen kommer från export.

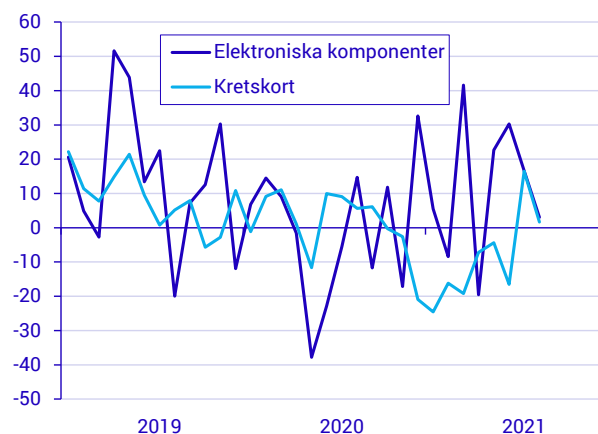
Försäljningen för industrin som tillverkar kretskort rasade kraftigt i slutet av år 2020 och sedan dess har både den inhemska försäljningen och försäljningen på exportmarknaden successivt minskat. I juli och augusti 2021 var dock årstakten återigen positiv.

Å andra sidan har branschen för elektronikkomponenter inte sett någon motsvarande inbromsning i omsättningen som för kretskortsindustrin. Tillväxttakten i branschen för elektronikkomponenter har svängt mycket upp och

ner men den genomsnittliga årliga tillväxten i försäljningen sedan 2019 motsvarar hela 9 procent, trots att det var en kraftig nedgång våren 2020.

Omsättningen föll inom kretskortsindustrin i slutet av 2020

Omsättningsutveckling i procentuell årstakt

Källa: Momsregistret (SCB)

Elektroniska komponenter och kretskort importeras främst av partihandeln och fordonsindustrin

Produktionen av både insatsvaror och slutprodukter i det svenska näringslivet är starkt beroende av importen från utlandet. I synnerhet gäller det inhemska högteknologiska industribranscher såsom datorer, optik och fordonsproduktion.

18 %

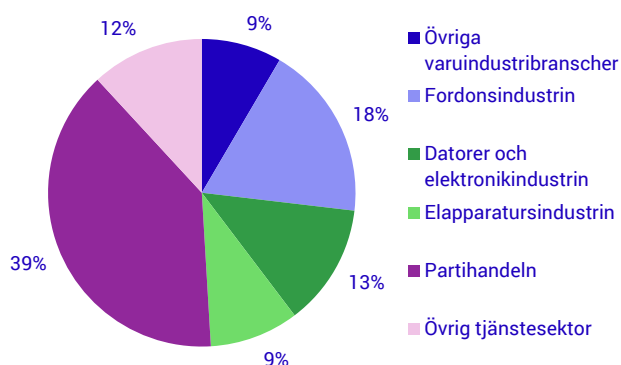
Motorfordonsindustrins andel av importen av elektronikprodukter och kretskort

Importen av elektronikkomponenter och kretskort uppgick till 7,7 miljarder kronor under de första åtta månaderna 2021. De övervägande importandelarna fördelas på fyra inhemska branscher inom både tillverkningsindustrin och tjänstesektorn. Dessa branscher är partihandeln, fordonsindustrin, industrin för datorer, optik och elektronik samt industrin för elapparatur.

Fordonsindustrins andel av importen av elektroniska komponenter och kretskort har ökat från 10 till 18 procent mellan 2018 och 2021 medan partihandelns andel däremot har minskat från 45 till 39 procent. Att partihandeln har så stor andel kan förklaras med att många produkter importeras via handelsbolag som räknas till partihandeln. Sedan säljs produkterna vidare till framförallt industrin.

Import av elektroniska komponenter och kretskort efter bransch, januari till augusti 2021

Andelar procent

Källa: Utrikeshandeln med varor (SCB)

Importen av elektroniska komponenter har återhämtats starkt i år

Importen för produktgruppen elektroniska komponenter är klart större än för produktgruppen kretskort. Under årets första åtta månader uppgick importandelen av elektroniska komponenter till 93 procent och kretskort till 7 procent.

Import av elektroniska komponenter och kretskort, januari till augusti respektive år

Miljoner kronor

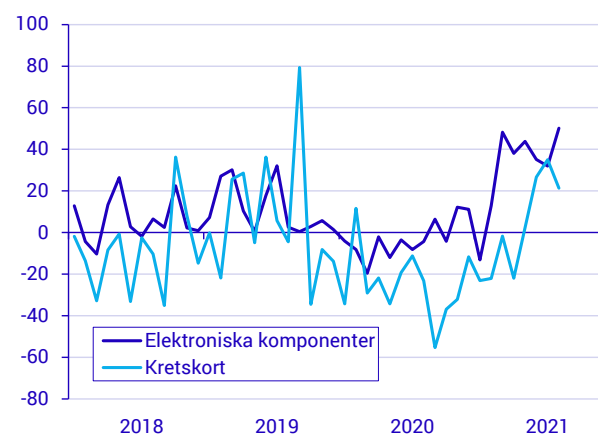
	Elektroniska komponenter	Kretskort	Totalt
2018	4 463	561	5 024
2019	5 200	609	5 809
2020	4 757	475	5 232
2021	7 114	541	7 655

Källa: Utrikeshandeln med varor (SCB)

För båda produktgrupperna sjönk importen kraftigt under perioden januari–augusti 2020. Under 2021 har dock importen för främst elektroniska komponenter återhämtats starkt.

Ökad import av elektroniska komponenter i år

Import i löpande priser, procentuell årstakt

Källa: Utrikeshandeln med varor (SCB)

Diagrammet ovan förstärker bilden som presenterades i föregående avsnitt om att införseln av elektroniska komponenter och kretskort minskade under pandemins utbrott våren 2020, där årstakten visade sig vara negativ för de båda produktgrupperna. Under år 2021 har importen, framförallt av elektroniska komponenter, återhämtats och uppvisar nu en stark tillväxt. Att det var en svag jämförelseperiod motsvarande månader i fjol bidrar också till att lyfta årstillväxten.

Främst är det varugruppen ”processorer och styrenheter” som driver uppgången. Importvärdet för denna produktgrupp har i genomsnitt haft en årstillväxt på 37 procent under perioden mars 2020–augusti 2021.

Importen av halvledarkomponenter ökade starkt under pandemins inledning

Som beskrivits i föregående avsnitt så utgör halvledarkomponenter en delmängd av de två produktgrupperna elektroniska komponenter och kretskort. För att studera hur importen av halvledarkomponenterna har utvecklats så har vi använt den ”kombinerade nomenklaturen” för att bryta ut detta, se faktaruta för mer detaljer.

Kombinerade nomenklaturen för halvledarkomponenter

Inom produktgruppen ingår följande varugrupper:

KN kod 854140: Ljuskänsliga halvledarkomponenter eller halvledarelement, inkl. fotoelektromotoriska celler, även sammanfogade till moduler eller monterade i paneler samt lysdioder.

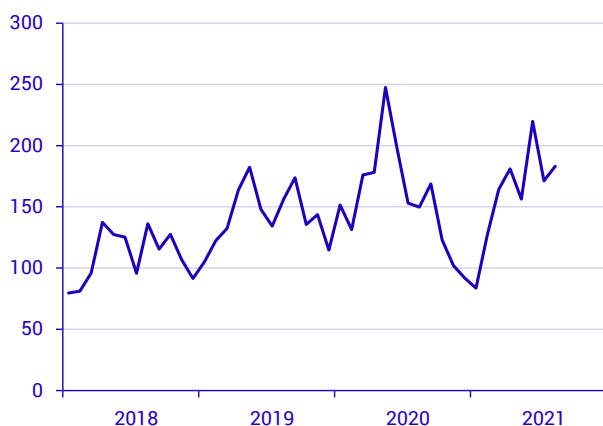
KN kod 854150: Halvledarkomponenter eller halvledarelement.

KN kod 854160: Monterade piezoelektriska kristaller.

KN kod 854190: Delar till dioder, transistorer och dylikt, halvledarkomponenter eller halvledarelement, ljuskänsliga halvledarkomponenter eller halvledarelement, lysdioder samt monterade piezoelektriska kristaller.

Det som sticker ut är att siffrorna visar att importen av halvledarkomponenter ökade starkt under pandemins inledning med en topp i maj 2020. Något man alltså inte ser om man studerar produktaggregaten elektroniska komponenter och kretskort i sin helhet. Sedan sjönk även importen av halvledarkomponenter tillbaka rejält mot slutet av året. Under 2021 har importen åter vänt uppåt.

Importen av halvledarkomponenter steg våren 2020
Import i löpande priser. Miljoner kronor per månad

Källa: Utrikeshandeln med varor (SCB)

Elektroniska komponenter importeras främst från Europa

Cirka 70 procent av importen av elektroniska komponenter och kretskort kommer från Europa. Asien står för merparten av den resterande delen medan importen från övriga världen är försumbar i sammanhanget. I utrikeshandelsstatistiken finns uppgifter om "senaste avsändningsland". Bland

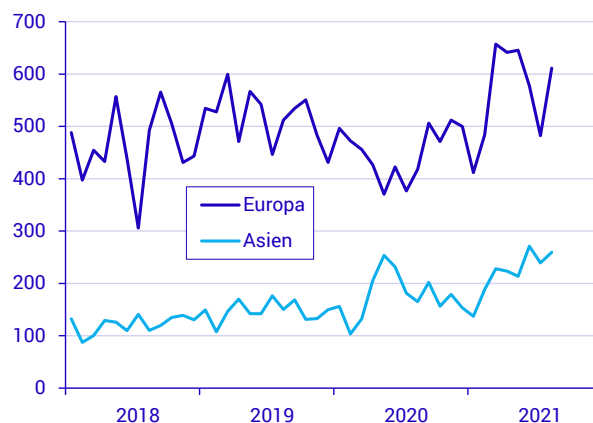
importerade varor från Europa finns produkter som ursprungligen producerats i andra länder och sedan vidareförädlats på olika sätt i Europa.

"Cirka 70 procent av importen av elektroniska komponenter och kretskort kommer från Europa"

Sveriges import av elektroniska komponenter från Europa minskade under inledningsfasen av coronapandemin men har sedan återhämtat sig till nivåer som var rådande innan utbrottet. Importen från Asien steg däremot under våren 2020, till stor del beroende på ökad import av sådana halvledarkomponenter som beskrevs i föregående stycke.

Importen av elektroniska komponenter har ökat i år från både Europa och Asien

Import i löpande priser. Miljoner kronor per månad

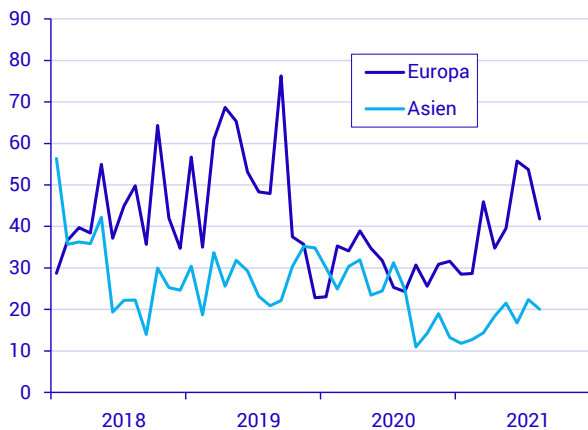

Källa: Utrikeshandeln med varor (SCB)

Även när det gäller importen av kretskort kommer den största delen av importen från Europa. Importen av kretskort från Europa minskade i slutet av 2019 och har sedan legat på en lägre nivå. Motsvarande tendenser uppvisar även importen av kretskort från Asien, där importen började krympa i mitten av år 2020 i samband med pandemins utbrott och har därefter stabiliserats på en lägre nivå.

Importen av kretskort har vänt upp från Europa men inte från Asien

Import i löpande priser. Miljoner kronor per månad

Källa: Utrikeshandeln med varor (SCB)

Sammanfattningsvis kan man säga att effekterna på importen inte är glasklara men statistiken visar att det var en minskad import under fjolåret som sedan återhämtats i år. Återhämtningen syns tydligt i gruppen elektroniska komponenter men inte så tydligt för gruppen kretskort.

Kontaktpersoner: Daniel Lennartsson 010-479 64 29,

Andreas Poldahl 010-479 63 61

Internationell utblick

Minskad fordonsproduktion i EU

Tyskland har sedan länge haft en dominerande ställning i Europa vad gäller produktionen av motorfordon. Sverige har dock tagit marknadsandelar sedan 2015. Fordonsproduktionen föll kraftigt förra våren i hela Europa som en följd av coronapandemin. Efter en snabb återhämtning i de flesta länder har produktionsvolymerna åter sjunkit under 2021, i synnerhet i Tyskland.

Trots en stark konjunkturutveckling hade produktionen av motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar en ganska blygsam tillväxt i Europa under åren 2015–2018. Motorfordonsproduktionen steg fram till juni 2018 med ungefär 14 procent i EU-länderna jämfört med nivån 2015. Det kan jämföras med Sverige där produktionen ökade med drygt 40 procent.

Därefter föll produktionen tillbaka och har, för EU som helhet, legat under 2015 års produktionsnivå sedan februari 2020. Ännu svagare har produktionen varit i Europas ledande motorfordonsproducentland Tyskland. I augusti 2021 var produktionen nära halverad jämfört med 2015 års produktion.

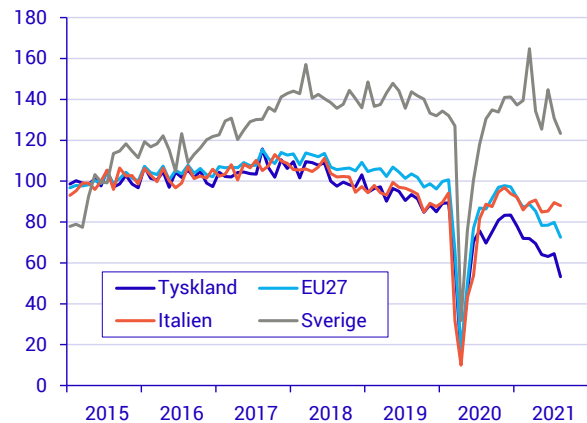
Kraftigt produktionsbortfall förra våren

Under coronabrottet i mars i fjol stängdes både samhällen och fabriker ner och produktionen föll ihop. Sverige behöll en produktion i april 2020 som

var en tredjedel av nivån 2015. Värre var det på många andra håll i Europa. Frankrikes produktion föll till 4 procent av 2015 års nivå och i Tyskland producerades 14 procent.

Sveriges motorfordonsproduktion har stigit mer än i andra fordonstunga länder

Industriproduktionsindex motorfordonsindustrin, säsongrensade och kalenderkorrigerade värden, index 2015=100

Källa: Eurostat

De flesta länder hade därefter en ganska snabb återhämtning under sensommaren och hösten 2020 i takt med att fabriker öppnades upp igen. Mot slutet av året var produktionsnivån i stort sett tillbaka på nivån innan pandemin bröt ut.

Svag utveckling i Tyskland i år

Under perioden januari till augusti 2021 har fordonsproduktionen åter minskat i många länder. Det gäller inte minst i Tyskland där ytterligare nedstängningar gjordes till följd av pandemin. Även den globala bristen på halvledarkomponenter har bidragit till lägre produktionsvolym. I Frankrike har trenden varit tydligt negativ i år, även om produktionen steg något i augusti. Den italienska produktionen har däremot varit förhållandevis stabil.

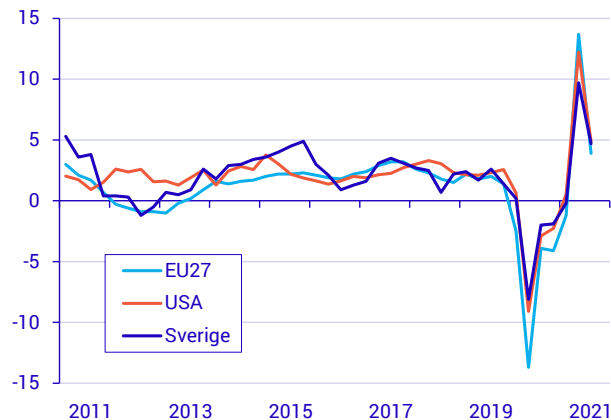
I Sverige fortsatte produktionen upp något i början av året men har minskat de senaste månaderna. Den främsta orsaken till det är att produktionen stoppats i flera fabriker som en följd av brist på halvledarkomponenter.

Kontaktperson: [Caroline Ahlstrand 010-479 43 33](mailto:Caroline.Ahlstrand@scb.se)

Indikatorer för Sverige, EU och USA

Hög BNP-tillväxt i årstakt även tredje kvartalet

BNP-tillväxt i procent jämfört med motsv. kvartal föregående år

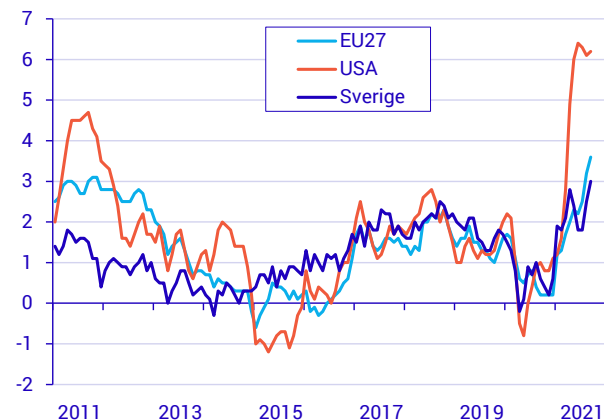

Källa: Eurostat, OECD och SCB

- Andra kvartalet 2021 var BNP-tillväxten mycket hög jämfört med motsvarande kvartal året innan. Siffrorna påverkas av att andra kvartalet 2020 var mycket svagt efter coronapandemins utbrott.
- Preliminära siffror för tredje kvartalet (för Sverige avses BNP-indikatorn) visar att tillväxten sjönk tillbaka något i såväl EU27, USA som i Sverige, men är fortsatt hög historiskt sett.

Inflationen i USA fortsatt mycket hög

HIKP, årsförändring i procent

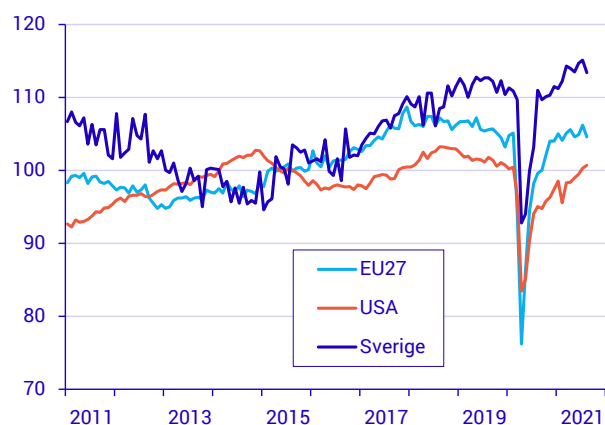

Källa: Eurostat

- Inflationen i USA steg kraftigt första halvåret i år, från 1,2 procent i januari till 6,4 procent i juni. Den har legat kvar på över 6 procent även de senaste månaderna.
- Även i EU har inflationen stigit under året. EU27 hade i september en inflationstakt på 3,6 procent. I Sverige var inflationstakten samtidigt 3,0 procent enligt HIKP.

Amerikansk industriproduktion återhämtad

Industriproduktionsindex 2015=100, säsongrensat

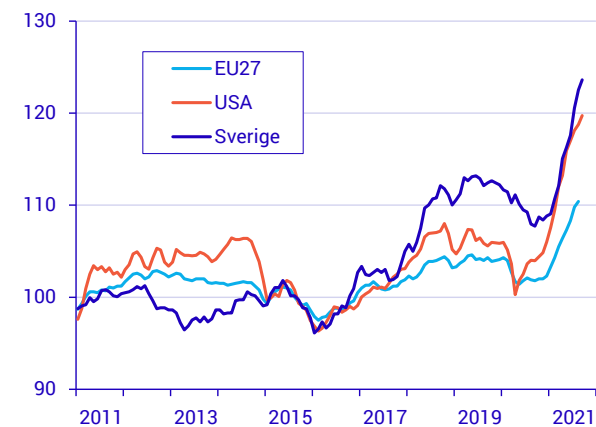

Källa: OECD

- I USA tog återhämtningen för industrins produktionsvolym lite längre tid än i EU och Sverige. I augusti låg de dock åter på samma nivå som före krisen.
- Industriproduktionen i Sverige återhämtade sig snabbt efter raset förra våren. I början av 2021 fortsatte uppgången men den har planat ut något de senaste månaderna.

Producentpriserna har stigit snabbt i år

Producentprisindex, index 2015=100

Källa: OECD

- Producentpriserna i den svenska industrin sjönk under 2020, men har stigit snabbt i år och är betydligt högre än innan krisen.
- Även i USA har producentpriserna stigit brant i år medan de i EU-området också ökat, men i ett långsammare tempo.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.

Bildkällor: Omslag - iStock
Sidan 4 - iStock
Sidan 8 - GSPOT, iStock
Sidan 14 - Comfreak, Pixabay

ISSN: 1653-3828 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2021-A28T12111_.pdf

Ansvarig utgivare: Mattias Björling
Redaktion: Johannes Holmberg (redaktör)
Caroline Ahlstrand
Monica Andersson

Kontakta oss via e-post: ekstat@scb.se
Copyright: SCB. Citera gärna, men uppge källa
Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se